

Směr: ČESKÁ LITERATURA 1958-1968 – DRUHÁ VLNA VÁL. PRÓZY

Druh: Epické

Žánr: Novela

Forma: Próza

- Novela je dělena na bezejmenné kapitoly.
- Sleduje jednu dějovou linii
- **kontrast, tragikomika, erotika, černý humor, nekonečný proud řeči, obecná čeština**
- **spisovná (hovorová, neutrální, knižní) čeština, vulgarismy**
- **téma přerodu chlapce v muže**
- **vypravěčem hlavní hrdiny, ich-forma**
- **60. léta 20. století, politické reformy, doba „tání“, socialismus s lidskou tváří, srpen 1968**
- **kritika režimu, Dva tisíce slov**

Postavy&Povahy:

Miloš Hrna - výpravčí, mladý, nezkušený, citlivý, lítostivý

Hubička - výpravčí, "donchuán"

Zdenička Svatá - telegrafistka

Viktorie Freie - krásná Rakušanka

Máša - dívka Miloše

Děj: Miloš se coby **muž dvakrát znemožnil před dívkou Mášou**, nedokázal se s ní **milovat**.

Podřezal si žíly. Stanicí projíždějí ostře sledované německé **transporty a Miloš je zajat Němci**. To by znamenalo smrt, ale **Němec si všimne jeho jizvy na ruce a nechá ho jít**.

Pan výpravčí Hubička potiskl razítky zadek Zdeničce Svaté a je kvůli tomu podroben výslechu. Je shledán nevinným.

Do stanice přichází **Rakušanka Viktoria Freie**, se kterou **Miloš vyzkouší kanape a dokáže si, že je muž**. Posílený tímto vědomím se **zhostí úkolu vhodit bombu do ostře sledovaného transportu zbraní**.

Bombu vhodí, ale je přitom viděn Němcem. Miloš po něm vystřelí a Němec po něm také. Oba se dlouho trápí ve smrtelných bolestech, až **Miloš ulehčí Němcovo trápení dvěma dalšími střelami**.

Vlak vybouchne.

Popis situace: Do poslední chvíle, než jsem začal ztrácet z dohledu sebe sama, držel jsem se s tím mrtvým za ruku, a pro jeho neslyšící uši jsem opakoval slova vlakvedoucího té rakety, která přivezla ty zbědované Němce od Drážďan: "**Měli jste sedět doma, na prdeli...**"

Doba a místo děje:

- V Protektorátu Čechy a Morava, druhá světová válka
- Dílo vzniklo v roce 1965 jako reakce na válku
- odehrává se na železniční stanici v dobách protektorátu, kudy projíždějí německé transporty

- Napsáno jako reakce na nesmyslnost 2. světové války, a to v období po válce (v roce 1965). Děj se odehrává roku 1945.

Díla autora:

Pábitelé
Skřivánci na niti.
Postřižiny
Slavnosti sněženek.
Příliš hlučná samota
Obsluhoval jsem anglického krále.

Další autoři:

Linie Exilová

- **Josef Škvorecký**
- **Pavel Tigrid** – svědectví

Milan Kundera **Exilová nakladatelství:**

1. **68 Publisher** (Hrabal a Kunderovy díla)
 2. Rozmluvy
 3. Index v Kolíně nad Rýnem
 4. **Samizdatová nakladatelství**
 5. **Edice Petlice**
 6. **Edice (Havlovi)**
 7. **Česká expedice (poezie) - V. M. Kramérius**
 8. **Pražská imaginace (Hrabal)**
- **Underground – naklad. Popelnice**
 - v normalizační období - **zakázány rokové kapely Plastic People**

Linie Samizdatová

- **Ludvík Vaculík** - Edice Petlice

Underground

- **Egon Bondy** – zakladatel undergroundu
- **Ivan Martin Hrouš** – křehká poezie
- **Zbyněk Fisher** – kandidát na underground

Linie oficiální

- **Vladimír Páral** – **smrt krásných srnců**, katapult, profesionální žena
- **Václav Dušek** – **křehké vztahy**

- **Ladislav Pecháček** – jak básníci přicházejí o svět, dobří holuby se vracejí
- **Jiří Marek** – smrt černého krále, pěnička & paraplíčko
- **Jiří Menzel** – režisér – hodně zfilmoval...

Zajímavosti:

- novela byla zfilmována už za rok po svém vydání, tedy v r.1966 **Jiřím Menzelem**

– SROVNÁNÍ KNIHY A FILMU

- film se až na maličkosti poměrně **drží knižní předlohy**

- **největší rozdíl je v závěru, zatímco v novele Miloš umírá v příkopu s němcem, ve**

filmu je zastřelen pouze Miloš

- film – lineární vyprávění, kniha – častá retrospektiva

- film **je lechtivější**

- **figurální malířství, abstraktní malba, pop-art, figurální sochařství, masové stavebnictví, populární hudba**